

ตัวชี้วัด

การประหยัดน้ำ

คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

ความเป็นมา

ประเทศไทยเผชิญภาวะการณ์ขาดแคลนน้ำ เกิดการขาดแคลนน้ำดิบ ในภาคเกษตรกรรม บางพื้นที่เกิดการขาดแคลนน้ำดิบเพื่อการผลิตประปา และต้องควบคุมปริมาณน้ำเพื่อการรักษาระบบนิเวศ และการผลักดันน้ำเค็ม

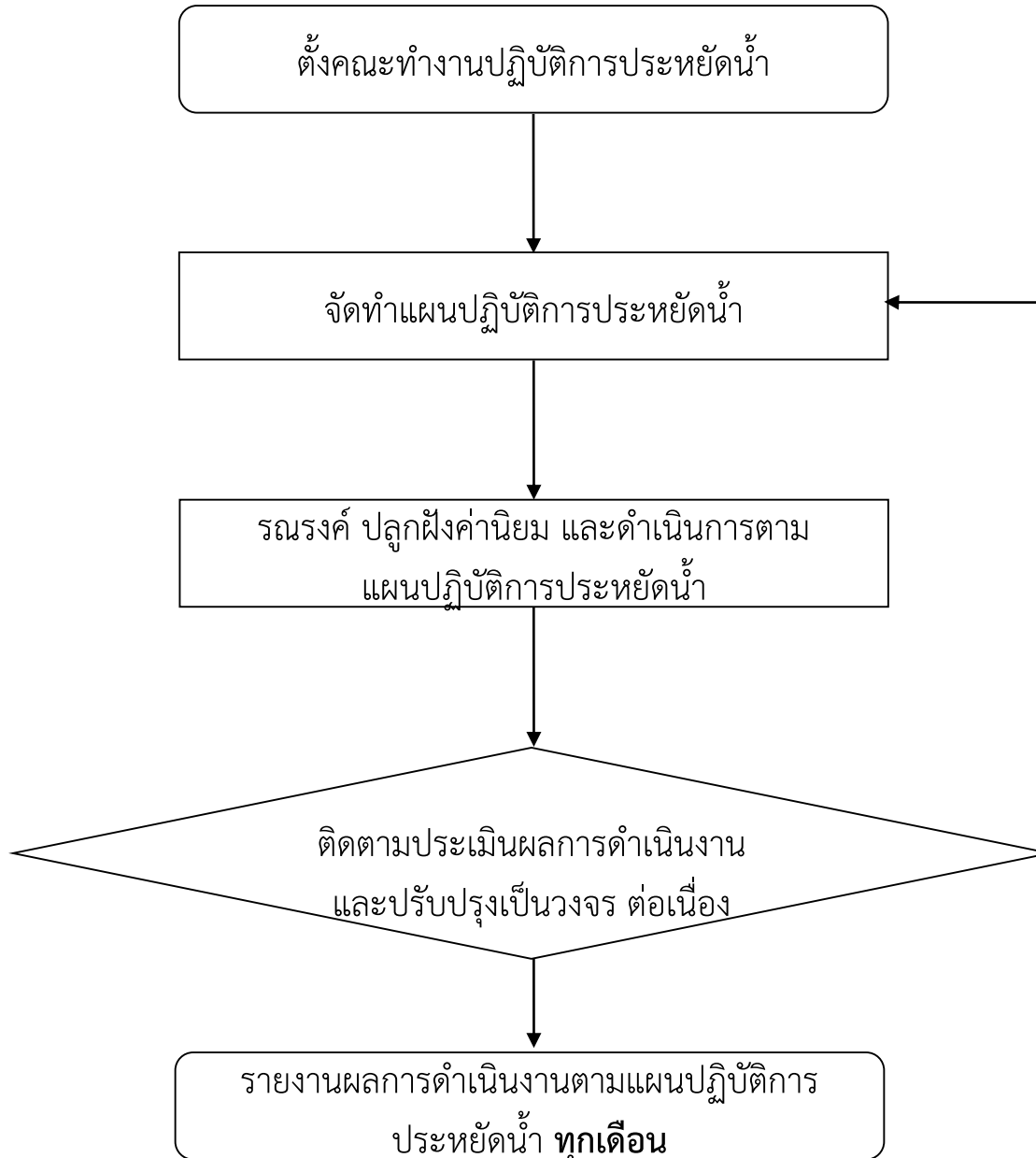
การประชุมคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2558 เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2558 มีมติให้ทุกหน่วยงานภาครัฐดำเนินมาตรการประหยัดน้ำ โดยลดปริมาณการใช้น้ำลงอย่างน้อยร้อยละ 10 เป็นการช่วยบรรเทาปัญหาวิกฤตการขาดแคลนน้ำ สร้างความเสมอภาคระหว่างภาคส่วนต่างๆ ในการลดปริมาณการใช้น้ำ และปลูกฝังค่านิยม ร่วมกันในการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด : การประหยัดน้ำ (น้ำหนักร้อยละ 2.5)

เป็นการดำเนินการตามมติของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2558 เรื่อง แนวทางประหยัดน้ำในหน่วยงานภาครัฐ ที่ขอความร่วมมือให้หน่วยงานในภาครัฐ ลดการใช้น้ำอย่างน้อยร้อยละ 10 และให้ส่วนราชการรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประหยัดน้ำเป็นรายเดือนให้กับกรมทรัพยากรน้ำ

กระบวนการปฏิบัติการประหยัดน้ำในหน่วยงานภาครัฐ

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน
1	มีการแต่งตั้งคณะทำงานปฏิบัติการประหยัดน้ำ
2	มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประหยัดน้ำตามแนวทางของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติและได้รับความเห็นชอบจากหัวหน้าส่วนราชการ
3	มีการรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประหยัดน้ำเป็นรายเดือนให้กับกรมทรัพยากรน้ำภายในระยะเวลาที่กำหนด
4	สามารถลดปริมาณการใช้น้ำน้อยลงเทียบกับปริมาณการใช้น้ำในปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 ร้อยละ 5
5	สามารถลดปริมาณการใช้น้ำน้อยลงเทียบกับปริมาณการใช้น้ำในปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 ร้อยละ 10

คำอธิบาย

- 1.ปริมาณน้ำที่ใช้ หมายถึง ปริมาณน้ำที่ใช้ผ่านมาตรวัดน้ำ การประปานครหลวง การประปาส่วนภูมิภาค และปริมาณน้ำที่ใช้จากระบบอื่นๆ ที่มีมาตรวัดน้ำ
- 2.ข้อมูลพื้นฐาน หมายถึง ข้อมูลการใช้น้ำปี 2557 รายเดือน ตั้งแต่ตุลาคม 2556 ถึง กันยายน 2557 โดยให้หน่วยงานผู้รายงานตัวชี้วัดเป็นผู้รับรองข้อมูล

แหล่งข้อมูล/วิธีการจัดเก็บข้อมูล/แนวทางการประเมินผล

1. แหล่งข้อมูล

มาตรวัดน้ำแสดงปริมาณการใช้น้ำประจำเดือนจากหน่วยงานบริการน้ำประปา เช่น ประปานครหลวง การประปาส่วนภูมิภาค ประปาท้องถิ่น และประปาอื่นๆ

2. วิธีการจัดเก็บข้อมูล

หน่วยงานแจ้งรายงานตามแบบฟอร์มส่งให้กรมทรัพยากรน้ำภายในวันที่ 5 ของเดือนถัดไป

3. แนวทางการประเมินผล

คิดเป็นร้อยละการใช้น้ำที่ลดลง โดยเทียบกับฐานการใช้น้ำปี 2557 โดยเทียบสัดส่วนการใช้น้ำเฉลี่ยรายเดือนปีปัจจุบันกับการใช้น้ำเฉลี่ยรายเดือนปีฐาน (ปี 2557)

แนวทางลดปริมาณการใช้น้ำ

1.สำรวจตรวจสอบการรั่วไหลของน้ำอย่างง่าย เพื่อลดการสูญเสียน้ำอย่างเปล่าประโยชน์ โดย

- ตรวจสอบท่อน้ำรั่วภายในหน่วยงาน ด้วยการปิดก๊อกน้ำทุกตัวภายในหน่วยงาน หลังจากทีทุกคนกลับบ้านแล้ว (หรือเวลาที่แน่ใจว่าไม่มีผู้ใช้น้ำระยะหนึ่ง) จดเลขมาตรวัดน้ำไว้ หากเลขมาตรวัดน้ำเคลื่อนที่โดยที่ยังไม่มีใครเปิดน้ำใช้ ให้เรียกช่างมาตรวจซ่อมทันที
- ตรวจสอบชักโครกว่ามีจุดรั่วซึมหรือไม่ โดยให้ลองหยดสีผสมอาหารลงในถังพักน้ำ แล้วสังเกตดูคอห่าน หากมีน้ำสีลงมาโดยที่ไม่ได้กดชักโครก ให้รีบจัดการซ่อมแซม

2.รณรงค์สร้างจิตสำนึกในการประหยัดน้ำ เช่น

- ไม่เปิดน้ำไหลตลอดเวลาขณะล้างหน้า เพราะจะสูญเสียน้ำโดยเปล่าประโยชน์ นาทีละหลายๆ ลิตร
- ไม่ทิ้งเศษอาหาร กระดาษ สารเคมีทุกชนิด ลงในชักโครก เพราะจะสูญเสียน้ำปริมาณมากจากการชักโครกเพื่อไล่สิ่งของดังกล่าวลงท่อ

แนวทางลดปริมาณการใช้น้ำ

3. ใช้สบู์เหลวแทนสบู์ก้อนเมื่อต้องการล้างมือ เพราะการใช้สบู์ก้อนล้างมือจะใช้เวลามากกว่าการใช้สบู์เหลว ทำให้สิ้นเปลืองน้ำมากกว่า แต่การล้างมือด้วยสบู์เหลวที่เข้มข้น ก็จะใช้้น้ำมากกว่าการล้างมือด้วยสบู์เหลวที่ไม่เข้มข้น

4. ล้างจานในภาชนะที่ขังน้ำไว้ จะประหยัดน้ำได้มากกว่าการล้างจานด้วยวิธีที่ปล่อยให้ น้ำไหลจากก๊อกน้ำตลอดเวลา

5. การล้างรถยนต์ไม่ควรใช้สายยางและเปิดน้ำให้ไหลตลอดเวลา ขณะล้างรถ เพราะจะใช้้น้ำมากถึง ๔๐๐ ลิตร แต่ถ้าล้างด้วยน้ำและฟองน้ำในกระป๋องหรือภาชนะบรรจุน้ำ จะลดการใช้น้ำได้มากถึง ๓๐๐ ลิตร ต่อการล้างหนึ่งครั้ง

แนวทางลดปริมาณการใช้น้ำ

6.ไม่ควรล้างรถบ่อยครั้งจนเกินไป เพราะนอกจากจะสิ้นเปลืองน้ำแล้ว ยังทำให้เกิดสนิมตัวถังได้ด้วย

7.การรดน้ำต้นไม้

- ใช้ Sprinkler หรือ ฝักบัวรดน้ำต้นไม้แทนการฉีดน้ำด้วยสายยาง จะช่วยประหยัดน้ำได้มากกว่า
- ไม่ควรรดน้ำต้นไม้ตอนแดดจัด เพราะน้ำจะระเหยหมดไปเปล่าๆ แต่ควรรดน้ำต้นไม้ ในตอนเช้าที่อากาศยังเย็นอยู่ ซึ่งการระเหยจะต่ำกว่า ช่วยให้ประหยัดน้ำได้มาก

8.นำหลักการ ๓ R คือ การลดใช้น้ำ (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) การนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) มาปรับใช้ตามความเหมาะสมกับหน่วยงาน

แบบฟอร์มรายงานผลการปฏิบัติการประหยัดน้ำในหน่วยงานภาครัฐ

แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประหยัดน้ำในหน่วยงานภาครัฐ เดือน ..... พ.ศ. ....

ชื่อหน่วยงาน/กระทรวง .....

ที่	แนวทาง/มาตรการประหยัดน้ำ	ผลการดำเนินการ	หมายเหตุ

รวมปริมาณการใช้น้ำประปา เดือน ..... จำนวน ..... ลูกบาศก์เมตร

ปริมาณการใช้น้ำเฉลี่ยรายเดือน ปี ๒๕๕๗ เท่ากับ ..... ลูกบาศก์เมตร

ผลต่าง (เพิ่มขึ้น/ลดลง) เท่ากับ ..... ลูกบาศก์เมตร

ลงชื่อ ..... ผู้รายงาน
(.....)
ตำแหน่ง .....
วันที่ .....
โทรศัพท์ .....
e-mail .....

หมายเหตุ กรุณาส่งรายงานผลฯ ภายในวันที่ ๕ ของเดือนถัดไป ทาง e-mail : wallocation@gmail.com
ผู้ประสานงาน ชื่อ ดร.คณิศ วรธรณี และ นายธรรมพงศ์ เนาวบุตร โทรศัพท์/โทรสาร ๐๒ ๒๗๒ ๖๐๐๐ ต่อ ๖๗๒๐

เว็บไซต์ของกรมทรัพยากรน้ำ

ระบบเครือข่ายกรมทรัพยากรน้ำ | Pantip - Learn, Share & Fun | กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม | www.dwr.go.th/home

กรมทรัพยากรน้ำ
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
Department of Water Resources

หน้าหลัก กรมทรัพยากรน้ำ ข่าว วิชาการ/กฎหมาย Link สถานการณ์น้ำ ระบบสารสนเทศ แผนที่เว็บไซต์ ติดต่อเรา

สถานการณ์น้ำ ดูทั้งหมด »

- รายงานการเฝ้าระวังติดตามสถานการณ์น้ำ 24 ชั่วโมง รายงานการเฝ้าติดตามน้ำ 24 ชม. วันที่ 17 ส.ค. 58 (08.00 น.)
- รายงานการเฝ้าระวังติดตามสถานการณ์น้ำ 24 ชั่วโมง รายงานการเฝ้าติดตามน้ำ 24 ชม. วันที่ 16 ส.ค. 58 (15.00 น.)
- รายงานการเฝ้าระวังติดตามสถานการณ์น้ำ 24 ชั่วโมง รายงานการเฝ้าติดตามน้ำ 24 ชม. วันที่ 16 ส.ค. 58 (08.00 น.)

"Bike for Mom บินเพื่อนม"

ข่าวล่าสุด ข่าวประชาสัมพันธ์ ประกาศรับสมัคร สอบรม / สัมมนา

EN 10:25 17/8/2558

www.dwr.go.th